HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שצריך לבדקן ואמרי לה מפני שצריך לחסמן תנן התם[ב] דרסה או שטרפה בכותל או שרצצתה בהמה ומפרכסת ושהתה מעת לעת ושחטה כשרה ג"א ר' אלעזר בר ינאי משום ר' אלעזר בן אנטיגנוס ג'צריכה בדיקה בעא מיניה ר' ירמיה מרבי זירא מהו לשחטה ביום טוב מי מחזקינן רעותא ביום טוב ד'או לא אמר ליה תנינא אין מלבנין את הרעפים לצלות בהן והוינן בה מאי קא עביד ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הכא ברעפים חדשים עסקינן מפני שצריך לבדקן אמר ליה אנן מפני שצריך לחסמן מתנינן לה: תניא ה'אחד מביא את האור ואחד מביא את העצים ואחד שופת את הקדרה ואחד מביא את המים ואחד נותן בתוכו תבלין ואחד מגיס כולן חייבין והתניא אחרון חייב וכולן פטורין ו'לא קשיא הא דאייתי אור מעיקרא הא דאייתי אור לבסוף בשלמא כולהו קא עבדי מעשה אלא שופת את הקדרה מאי קא עביד אמר רבי שמעון בן לקיש הכא בקדרה חדשה עסקינן ומשום לבון רעפים נגעו בה: ת"ר[ז] תנור וכירים חדשים הרי הן ככל הכלים הנטלין בחצר אבל י'אין סכין אותם שמן ואין טשין אותן במטלית ואין מפיגין אותן בצונן כדי לחסמן ואם בשביל לאפות הרי זה מותר: תנו רבנן ח'מולגין את הראש ואת הרגלים ומהבהבין אותן באור אבל אין טופלין אותם בחרסית ולא באדמה ולא בסיד ואין גוזזין אותן במספרים ט'ואין גוזזין את הירק בתספורת שלו י'אבל מתקנין את הקונדס ואת העכביות י"ומסיקין ואופין בפורני ומחמין חמין באנטיכי י"ואין אופין בפורני חדשה שמא תפחת: ת"ר י"אין נופחין במפוח אבל נופחין בשפופרת ואין מתקנין את השפוד ואין מחדדין אותו ת"ר י"אין מפצעין את הקנה לצלות בו מליח י'אבל מפצעין את האגוז במטלית ואין חוששין שמא תקרע: **מתני'** ועוד אמר רבי אליעזר עומד אדם על המוקצה

ערב

הבא בקדרה חדשה עסקינן. ומשום לבון רעפים נגעו בה ויש מהמירים אפילו בשאר בתחלה בקדרה מדשמא[א] ולא היא דהכא בקדרה רקינית דלמ' שייך בה לבון רעפים שמעמיד קודם שמניח המיס מצל כשמבשלין בה מתכל לא שייך בה לבון רעפים:

מולגין הראש והרגלים. מצל כל גופו של גדי מסור[ב] הוא ויכול בהפשט הקלה לעשות טפי: **ואין מפיגין אותן בצונן כדי לחסמן ואם בשביל לאפות הרי זה מותר.** ותימה ג'למאי לעיל מסור לחסמן מע"פ שהוא עושה נמי כדי לצלות עליהם וי"ל דשמני הין רעפים לתנור דתנור (שמני) היון להוא עושה ע"י מעקין שמני לחינו ולאי מוסמן:

ואין אופין בפורני חדשה שמא תפחת. ות"ת והא אמרינן לעיל ואם נפגמו לאפות מותר וי"ל דהכא שמני בפורני שהוא גדול ויש לחוש יותר שמא תפחת:

אין נופחין במפוח כו'. פירש ר"י מלמ' מפליג בין מפוח של אומנין ובין מפוח של נעל הבית כי היכי דמפליג בשל אומן בין מפוח לשפופרת משמע דכל אומן בין מפוח אסורים לפילו של נעל הבית נמי ויש ליזהר שלא ינפח בו כלל מיהו העושה נהגו בו היתר ר"י להפכו מלמעלה למטה ואומר מ"ו הר"ר פרץ נ"ע דיש לחוש מה שפיר' מלמ' מפליג וכו' דשמא הא עדיפא ליה דכולי עלמ' אומן קא מייתי:

ועוד אמר ר' אליעזר עומד אדם כו'. פרש"י דמשום דקאמר ר"מ מלמ' לעיל גדי נוטל מלם קיסם קאמר הכא ועוד אמרינן לקולא והקשה רש"י הא מפקנו במילי טובא בתין מוליתין המור וחיינו במלמ' מחריתי דלמ' [ע] מחמרו ה' דרבי אליעזר ורבנן ומ"ר לא שייך ביה למימר ועוד דהכי מוכח בעירובין (דף כג. ושם) דכל היכא דלמפקוה בדבר דלמ' חיישו בה לא שייך למימר ועוד גלמה לפירוש רש"י דהגרסת מהמשנה משמשת היא בספרים והא דאמר ר' אליעזר עומד מלם כו' יש להיות קושט היא דאין מוליתין וכו' וקשה דל"ל גם סדר הגמ' חיינו כמשפט ור"ת אומר דהיכא דהוו תרוייהו לקולא שפיר קאמר ועוד[ד] מ"ש לפפסקו במילי מחריתי[ה] והא דאמרינן בעירובין דלמ' שייך למימר ועוד היינו היכא דהוו מלם למומרא ומלם לקולא [ט] והא דלמפקוה זהו לפי שרוצה לשנות מילי דמור גבי מדלי:

ומומר

שגרסת המשנה שלא כסדר: עומד מלם על המוקלה. הלריך הזמנה והזמנה מועלת לו כגון מחזי ולא מחזי דאמר במין לזין (לעיל דף כו:):

ערב

נד א מיי' פ"ג מהל' י"ט הל' יח טוש"ע או"ח סי' תקח סעיף ג:

נה ב ג מיי' פ"ע מהל' שחיטה הלכה כ סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' נח סעי' ב ג:

נו ד מיי' פ"ב מהל' י"ט הלכה ד סמג לאוין עה טוש"ע או"ח סי' תלח סעיף ה:

נז ה מיי' פ"ע מהל' שבת הלכה ד:

נח ו מיי' פ"ג מהלכות י"ט הל' יח סמג לאוין עה טוש"ע או"ח סי' תקח סעיף ה:

נט ז מיי' שם הלכ' ז סמג שם טוש"ע או"ח סי' תקח סעיף ד:

ס ח ט מיי' ושמג שם טוש"ע או"ח סי' תקי סעיף ו ז:

סא י מיי' שם הלכ' יא טוש"ע שם סי' תקז סעיף ג:

סב כ מיי' שם הלכ' י טוש"ע או"ח שם:

סג ל מיי' פ"ד שם הלכה ז טוש"ע או"ח סי' תקח סעיף ג:

סד מ מיי' שם הלכה ח טוש"ע או"ח סי' תקח סעיף ג:

סה נ [מיי' פכ"ד מהל' שבת הלכה כד] טור ש"ע שם סעיף ב:

רבינו חננאל

ואמרי לה מפני שצריך לחסמן, לסתום הנקבים. ואתינן למפשט מיהא דתנן דרסה או שטרפה בכותל או שרצצתה בהמה והיא מפרכסת ושהתה מעת לעת ושחטה כשרה. ותני עלה ר' אלעזר בן אנטיגנס אומר משום ר' אליעזר בן יעקב אפילו שהתה מעת לעת צריכה בדיקה, וכיון דצריכה בדיקה לא שחטינן לה ביו"ט כשם שאין מלבנים הרעפים, ואוקימנא משום דצריך לבודקן. ודחה ר' זירא ואמר אנן מפני שצריך לחסמן מתנינן לה. ת"ר **אחד המביא את האור,** ואחד שופת קדירה חדשה בלא מים, ומשום ליבון נגעו בה. ואחד נתן בה מים, ואחד נתן בה בשר ואחד נתן בה תבלין, ואחד מגיס בה כולן חייבין, והוא שהיה אור מקודם לכן שכולן עשו מעשה, הנותן עצים משום מדליק, והנותן מים משום מחמם, והנותן בשר משום מבשל כו'. ואם לא הביא האור אלא אחד כולן, אינו חייב אלא הנותן האור בלבד. ת"ר **תנור וכירים חדשים** נטלין בחצר כשאר הכלים, אבל אין סכין אותן בשמן, ואין טשין אותן במטלית, ואין מפיגין אותן בצונן לחסמן כדי לתקנם, ואם בשביל לאפות מותר. ת"ר מולגין את הראש ואת הרגלים. פירוש מרתיחין אותן בחמין להעביר השיער מעליהן. ומהבהבין אותן באור, אבל לא טופלין אותם בחרסית ולא באדמה, ואין גוזרין אותן במספרים. ואין גוזזין הירק **בתספורת** שלו, אבל מתקנין את הקינרס ואת העכבירת. ומסיקין ואופין בפורני ומחמין חמין באנטיכי. פירוש אנטיכי כדתנן אנטיכי אע"פ שגרופה אין שותין ממנה, והני מילי בשבת אבל ביו"ט מותר. ואין אופין בפורני חדשה שמא תפחת. ת"ר אין נופחין בשפופרת. ואין מתקנין השפוד ואין מחדדין אותו, ואין פוצעין קנה לצלות בו מליח, אבל פוצעין אגוזים במטלית ואין חוששין משום קרינה. אלו כולן פשוטות הן והלכות הן. **מתני'** א"ר אלעזר עומד אדם על המוקצה ערב שבת כו'.

רש"י ד"ה ואין חוששין בו' **ראין** זה קורע ע"מ **לתפור.** קשה לי הא מ"מ אסור מדרבנן ואמאי לא כתב רש"י כפשוטו דהא קיי"ל כר"ש דלעכר אסור מדרבנן מותר ופסקי ריפיס לא הוי דהא הוי רק משום שמא תקרע:

קומיבר"א [קונמוברא"ן]. לבחוש.

א. ביו"ט משום דחסומי מחסם לה. והילכך יש ליזהר בפסח שרגילין העולם לקנות כלים חדשים לבשל בהם דבר מערב הפסח. ציטה. ב. משום טרחא דהפשטה קלה טפי. מ"פ. ג. כיון דבחדשים הן מדצריכי עדיין חיסום ש"כ בלא הפגת צונן אפילו היסק ראשון אסור כדאמר לעיל. ל"ק סימן טו. ד. דכה דהיתרא עדיף. ציטה. ה. [קאמר] ועוד ר"א מיקל כמו שהיקל למעלה שהוא חידוש, אבל התם דהוי חומרא כיון דאיפסקו לא שייך למימר ועוד דלא הוי חידוש. לעי"כ.